

Tien jaar na accijnsverhoging in België: hoe buurlanden de echte winnaars werden

Brussel, 4 november 2025 – Tien jaar na de verhoging van de accijnstarieven op alcoholhoudende dranken blikt Vinum Et Spiritus, de federatie van de Belgische wijn- en spiritsector, kritisch terug op de gevolgen van deze maatregel. Bracht deze maatregel effectief op, of betaalde België een hoge prijs voor een doel dat niet werd bereikt? Een analyse van de impact op producenten, handelaars, consumenten en de overheid toont een bedenkelijk beeld.

De accijnsverhoging 2015: doel vs. werkelijkheid

In november 2015 verhoogde de Belgische regering, in het kader van de taxshift, de accijnstarieven op wijn en gedistilleerde dranken met respectievelijk 31% en 41%. Doel van deze maatregel: jaarlijks € 220 tot € 227 miljoen extra binnenhalen tussen 2016 en 2020 via alcoholhoudende dranken om de toen al onder druk staande begroting te ondersteunen.

Wat bedoeld was als financiële versterking, draaide in werkelijkheid echter uit op een misrekening met verstreckende gevolgen:

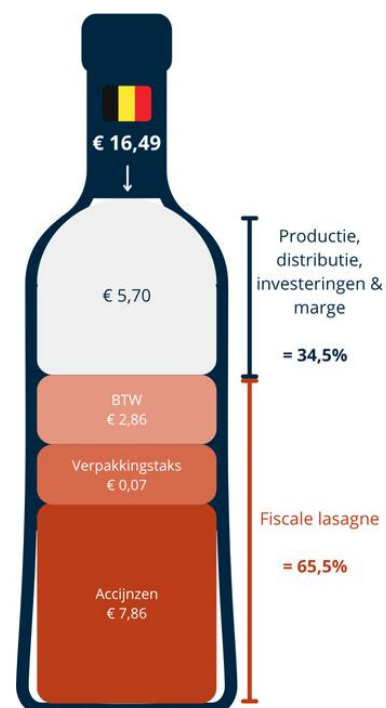
- **Forse toename van grensaankopen** door toegenomen prijsverschillen met buurlanden
- **Pijnlijk verlies van overheidsinkomsten**, inclusief btw en andere taksen
- **Een verlies aan groeipotentieel voor onze lokale producenten en handelaars**, met gevolgen voor werkgelegenheid en economische activiteit

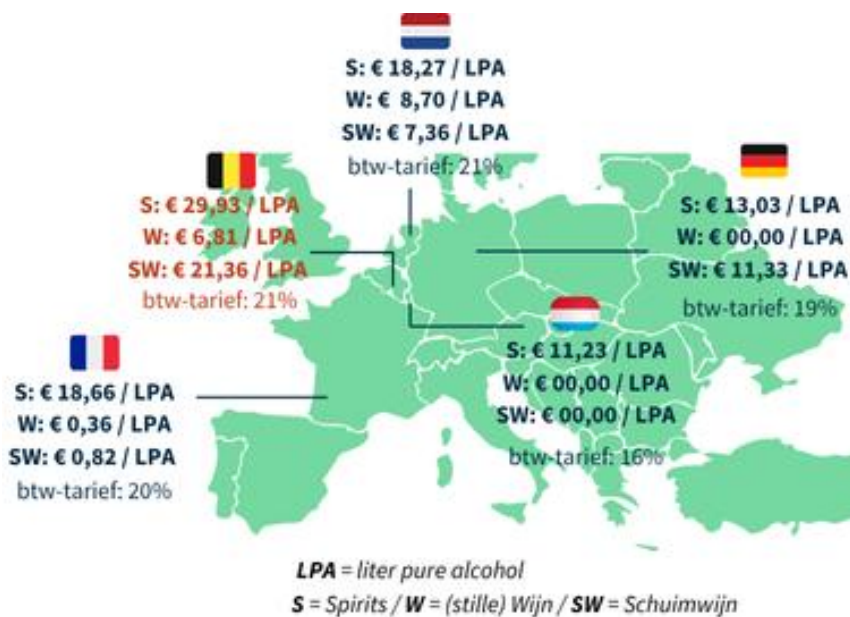
Accijnsverhoging jaagt consumenten over de grens

Door de verhoging van de accijnstarieven zijn alcoholhoudende dranken in België de voorbije tien jaar aanzienlijk duurder geworden. Zo betaalde een consument vroeger voor een gemiddelde fles wodka (70 cl, 37,5% vol.) € 13,72, terwijl diezelfde fles vandaag in België € 16,49 kost. Dat is een stijging van zo'n 20%, voelbaar voor zowel consument als producent. In Luxemburg kost vandaag diezelfde fles € 8,15, wat minder dan de helft is van de Belgische prijs. In combinatie met de prijsverschillen in andere productcategorieën maakt dat een aankoop over de grens voor veel consumenten al snel een interessantere optie.

Voor Belgische producenten en handelaars betekent dit bovendien een zwaardere “fiscale lasagne”: de opeenstapeling van belastingen op één fles wordt steeds groter, waardoor hun marges krimpen. Om de stijgende kosten te compenseren, zijn ze vaak genoodzaakt (zij het ongewild) de taksen door te rekenen aan de consument. Die consument gaat daardoor steeds vaker op zoek naar goedkopere alternatieven, ook over de grens die niet zo ver weg is. Het resultaat? Een verliessituatie voor alle partijen.

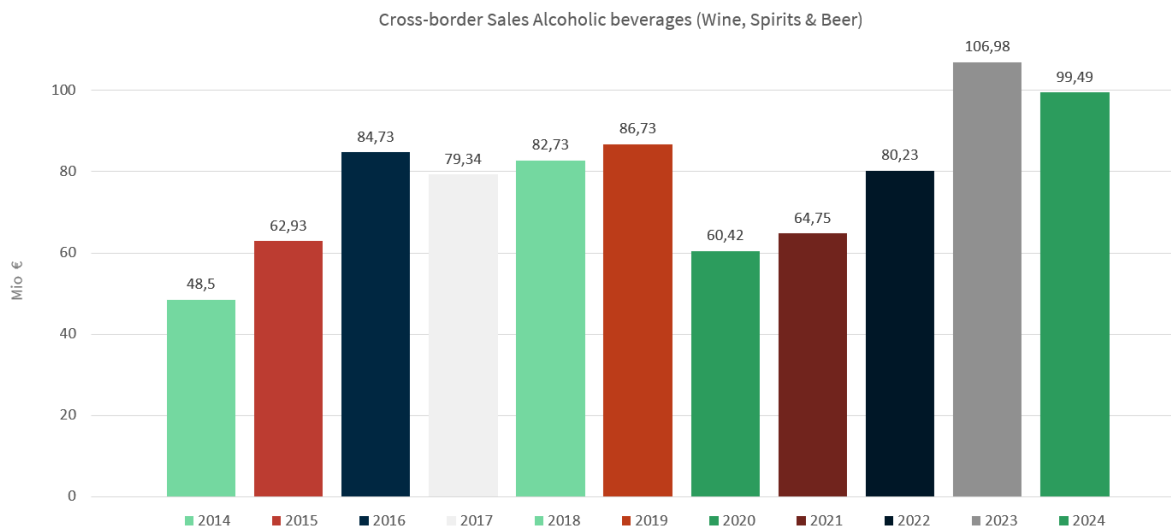
Grenswinkels in Frankrijk, Luxemburg en Duitsland profiteren dan weer wel volop van deze maatregel. Belgische consumenten, waarvan de helft op minder dan 50km van de grens woont, trekken massaal naar onze buurlanden, waar zowel de accijns- als btw-tarieven op alcoholhoudende dranken en andere producten aanzienlijk lager liggen.

Bron : Europese Commissie - Taxes in Europe

Consumenten vullen hun winkelkarren niet alleen met wijn en spirits, maar slaan meteen ook andere producten in. Cijfers van Fevia, de federatie van de Belgische voedingsindustrie, tonen dat eind 2024 de uitgaven voor voeding en dranken van Belgische inwoners in de buurlanden maar liefst 745 miljoen euro bedroegen. De alcoholhoudende en alcoholvrije dranken zijn de producten met het grootste marktaandeel (40%) binnen deze grensaankopen. De waarde van het totaal door Belgen gekochte volume alcoholhoudende dranken in buurlanden kent sinds 2015 een overwegend stijgende beweging. In 2024 is de totale waarde gestegen met € 36,56 miljoen ten opzichte van 2015, een stijging van 58%.

Bron : YouGov

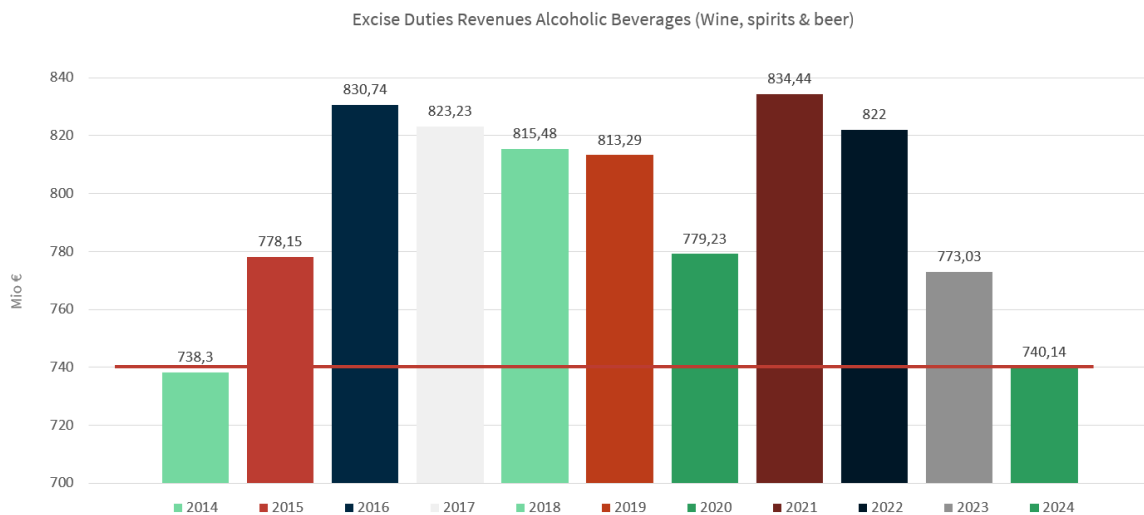
Belgische consumenten worden vooral gelokt door een aantrekkelijk aanbod goedkope alcoholhoudende dranken. Het volume spirits dat door Belgen in de buurlanden wordt gekocht is ondertussen driemaal zo groot geworden als voor de accijnsverhoging (met uitzondering van de coronajaren). Het volume mousserende wijnen is verdubbeld. Hoewel in de periode januari tot september 2025 de totale waarde van het door Belgen gekochte voeding en dranken in de

buurlanden licht afneemt ten opzichte van dezelfde periode in 2024, valt het op dat het aandeel van wijnen en vooral van spirits opnieuw sterk toeneemt.

De fiscale paradox: stijgende taksen, dalende opbrengsten

In de eerste jaren na de verhoging van de accijnstarieven namen de accijnsinkomsten toe. Echter bleven ze onder de verwachtingen van € 220 tot € 227 miljoen extra per jaar. Daarenboven was er een verlies op btw-inkomsten, daar die mee naar de buurlanden verschoven.

Sinds 2022, na de piek door Covid-19, zette de dalende trend van de verkoop van alcoholhoudende dranken in België zich verder tot zelfs onder het niveau van in 2015. Eind 2024 zakten de accijnsontvangsten, een graadmeter voor de verkoop in België, tot 740,14 miljoen euro, een daling van € 38,01 miljoen ten opzichte van 2015. Een trend die zich in 2025 onverbiddelijk voortzet. Eind september van dit jaar waren de accijnsontvangsten € 14,5 miljoen lager dan een jaar voordien. Een voelbaar verlies voor de Belgische overheid en voor Belgische producenten en handelaars die onder grote economische druk staan. De stijgende grensaankopen tonen dat de dalende Belgische verkoop vooral een verschuiving in aankoopgedrag weerspiegelt, niet per se een verandering in consumptie.

Bron : FOD Financiën – Totale ontvangsten

Het werkelijke verlies voor de Belgische schatkist beperkt zich niet alleen tot lagere accijnsontvangsten en btw-inkomsten, maar het gaat nog veel verder dan dat. De impact is ook voelbaar in de inkomsten uit vennootschapsbelasting, bedrijfsvoorheffingen en zelfs sociale bijdragen. België verliest niet alleen op taksen die naar buurlanden gaan, maar ook Belgische werkkraft verschuift naar buurlanden gezien daar meer werkgelegenheid wordt gecreëerd om te kunnen voldoen aan de toegenomen vraag van Belgische klanten.

Een ongelijk speelveld voor Belgische producenten en handelaars

De huidige situatie creëert een fiscaal oneerlijke achterstand voor onze Belgische ondernemers. Dit is een probleem dat verder gaat dan enkel economische statistieken. Het gaat om banen, potentieel voor innovatie en investeringen en het voortbestaan van een sector die diep geworteld zit in onze cultuur. Het zijn voornamelijk lokale producenten en handelaars die getroffen worden. Volgens jaarlijkse rapporten van IWSR vertoont het aandeel lokaal geproduceerd van het totaal verkochte

volume gedistilleerde dranken in België een aanhoudende neerwaartse trend. In 2014 werd 15,2% van in België en Luxemburg verkochte gedistilleerde dranken lokaal geproduceerd. Terwijl dat in 2024 nog maar 8,3% was. Een daling van 45,4%. De lokale spelers – die vooral binnen de Belgische markt actief zijn - ervaren als eerste de negatieve impact van de ongelijke fiscale behandeling op eigen inkomsten en rendabiliteit, met een domino-effect naar de lokale aanvoerlijnen en werkgelegenheid in België.

Tien jaar later lijkt de situatie opvallend vertrouwd: een druk op de begroting, nieuwe berekeningen en de zoektocht naar budgettaire evenwichten. Of het beleid deze keer lessen trekt uit het verleden, zal bepalend zijn voor de toekomst van de sector, de Belgische consument én de Belgische overheidsinkomsten.

Over Vinum Et Spiritus

Vinum Et Spiritus is de Belgische sectorfederatie voor de wijn- en spiritsindustrie, die meer dan 70 leden vertegenwoordigt. Leden variëren van producenten en handelaars in wijn en gedistilleerde dranken tot een diverse verzameling van kleine, middelgrote en multinationale bedrijven. Als betrouwbare partner voor de overheid en als expertisecentrum ten dienste van haar leden, zet Vinum Et Spiritus zich in voor de promotie van verantwoorde alcoholconsumptie en het versterken en beschermen van de Belgische wijn- en spiritssector. De federatie is eveneens terug te vinden in het Transparantieregister onder het nummer: 314988627543-71.

Perscontact

Julie Galot, PR & Communicatieverantwoordelijke Vinum Et Spiritus
+32 479 08 62 15
julie@vinumetspiritus.be